

Štev. 13.

B O Ž I Č 1948

Letnik I.

Mašli boste dete...

ISTI ČAS SO REKLI PASTIRJI DRUG

DRUGTU: "POJDIMO V BETLEHEM IN POGLEJMO TO, KAR SE JE ZGODILO IN NAM JE OZNANIL GOSPODI." IN POHITELI SO, PRIŠLI TJA IN NAŠLI MARIJO, JOŽEFA IN DETE, V JASLI POLOŽENO. KO SO TO VIDELI, SO UMELE BESEDE KI JIM JE BILA PОВEDANA O TEM DETETU. IN VSI, KI SO VIDELI, SO SE ČUDILI; TUDE TETU, KAR SO JIM PОВEDALI PASTIRJI. MARIJA PA JE VSE TE BESEDE HRANILA IN JIH PREMIŠLJEVALA V SVOJEM SRCU. IN PASTIRJI SO SE VRNILI IN SO BOGA SLAVILI IN HVALILI ZA VSE TO, KAR SO SLIŠALI IN VIDELI, PRAV KAKOR JIM JE BIL PОВEDANO. (Lk 2,15-20).

Blagoslov^{✓*} svete noči

Glej zvezdice božje mi ljajo lepo,
odprto široko je svetó nebo...
pojo kristjani vsega sveta ob spominu na prvo božično noč.
Čudovita sladkost objame človeško srce, da se razneži, kot da
bi bilo iz najlahtnejše snovi.

Božje Deteče v jaslicah je predmet naših misli in
čustev. Jaslice, če so še tako preproste, združijo vsa srca v
čudovito skladnost. Ob betlehemskih jaslicah prenehajo vsa
nizkotna čustva in nagnjenja, zagori pa plemenita ljubezen.
Ni čuda! Saj je prav ljubezen nagnila drugo božjo osebo, da
se je učlovečila. "In beseda je meso postala in med nami pre-
bivala".

Jaslice govore o ljubezni. Božji otrok v jaslicah
je naš brat po krvi in mesu in mi smo njemu in po njem vsem
ljudem bratje in sestre. Ljubezen pa je odpuščanja. Ljubezen
pozablja žalitve in prestopke. Ljubezen pozna le eno - žr-
tev.

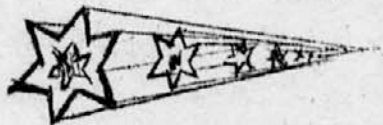
Jaslice predstavljajo neprecenljivo žrtev, skoraj da
križ, da se tudi mi naučimo žrtvovati, ljubiti in odpuščati.
Biti ljubljen je lahko, ljubiti druge, ki so nam oddeljeni, je
težje. Žrtvovati se, je težko, odpuščati najtežje. Božja lju-
bezen v jaslicah nas pa uči vsega.

Jaslice z božjim Detetom so nam kažipot domov. Zgre-
šili smo pravi cilj ter usmerili pot k namišljenim ciljem.
Zagledali smo se v snovnost, pozabili pa na duhovnost. Bog pa
je postal svojega Edinorojenca na svet, da bi nam po njem po-
kazal pot nazaj v pravo domovino. "Jaz sem pot, resnica in
živiljenje", nas uči. Iz jaslic nas uči zaničevati posvetnost
ter dvigati duha k nebesom.

Jaslica so kraljevski prestol Sina božjega. Betle-
hemski glavček se nam priljubi ravno zato, ker ni v njem ni-
česar, ker bi nas odbijalo in vzbujalo strah. Revščino si je
izbral, božji Sin, da bi revne tem bolj navezal nase. Kako bli-
zu je v jaslicah nam ubogim brezdomcem...

Iz skromnega betlehemskega hlevčka lijejo v svet
potoki duhovnega bogastva. Velik je blagoslov svete noči!
Revščina ob jaslicah izgublja svojo trdoto, - saj tudi božje
Dete nima ničesar. Skromni pastirčki ob jaslicah so prvi pred-
stavniki vseh revnih in ponižanih. Ne jeruzalemskim prvakom,
marveč preprostim pastirjem naznani angel veselo novico: "Naš-
li boste Dete v plenice povito in v jasli položeno" (Lk 2,1-14).
Preprosti so verjeli, a vase zaverovani, v razkošju toneči
"narodni voditelji" bi tega ne zmogli...

Sveta noč prinaša žalostnim in zapuščenim obilje
tolažbe. Sam božji Sin v podobi ubogega Deteta prišel na svet
tolažit one, ki so žalostnega in potrtega srca.

Božji otrok v jaslicah trka na sveto noč na človeška srca. Kdor še ni popolnoma zavrgel človeškega dostojanstva, se ob jaslicah znova zave svojega poslanstva. Ob jaslicah so našli in še najdejo mnogi zopet pot nazaj v naročje nebeškega Očeta. Ob jaslicah postanejo tudi trdi možaki kakor otroci, mehki in dovzetni za klic milosti božje.

Ob jaslicah se poraja ljubezen, ki požlahtnuje človeška dejanja; krepi se duh odpovedi in požrtvovalnosti, ki dela čudeže v službi bližnjega. Ob jaslicah klije heroizem vseh onih velikih duš, ki pozabljajo nase ter se žrtvujejo za druge. Ob jaslicah se porajajo pogoji miru, sprave ter složnega sožitja med posamezniki, stanov in narodi. Ob jaslicah se uboštvo spreminja v podobnost učlovečene Besede. Stisnjene pesti se sprostijo, jezni obrazi ublažijo ob misli na revščino betlehemskega hlevčka in božjega Otroka.

Res, velik je blagoslov svete noči!

ič.-

Detece spi

Tiho, le tiho;
Jezušček spi,
v jaslicah bornih
mirno leži.

Glavo krasijo
laski mi zlati,
poje uspavanko
sveta mu Mati.

V sanjah se rajskih
ljubko smehlja,
godba nebeška
himne igra.

Tiho, le tiho,
Detece spi,
v gloriji rajski
lice žari.

Okrim.

I. Korošec:

Slovenski stali večer

ivje se zaganja Mildorfski potok v skale, ki šbtle iz njegove struge, kakor da bi se jezil na strma pobočja, ki stiskajo njegovo strugo. Srdito se razbija ob skalnih gnotah, da peneča voda zamolklo pada v skrivnostne tolmune.

Kakor pošastna senca se vije dolga vrsta mož, v pozni uri po nerodni poti ob potoku gori od kamnoloma. Včasih zavijejo na osvetljeno jaso, ki jo srebrijo lunini žarki, pa se zopet skrijejo med temnimi smrekami, kot bi jih bilo sram raztrganih cunj in žuljavih rok.

Tam onstran pobočja, v kamnolomu rastejo njih žulji. Vse mogoče jezike čuješ, srečavaš različne obraze, toča žulji vseh so enaki in kruh je vseh enako trd. Pozno v večer končava jo z delom in se zgarani vračajo v svoje barake nad bregom gori onstran vasi.

Težka glava jim kloni v pas in trudne noge se spodtikajo na kameniti poti, da se zakreše iskra pod okovanimi čevlji.

Tudi Janez je med vso to pisano družbo, ki skoraj molče stopa ob šumečem potoku. Tudi on je tih. Že res, da se je malo privadil tujega jezika, pa nocoj se mu ne ljubi; nima kaj. Tudi pri delu ni bil zgovoren kot navadno. Saj nocoj je sveti večer. Tako hitro, skoraj neopazno se je približal. Janez pa je sam, daleč od domačih, tujec med tujci v tej divji grapi.

Spominja se večerov srečnih, lepih kot pravljica. Njegove misli hite tja daleč, preko teh divjih skal in zasneženih gora, preko Ljubelja v domovino. Hite mu tja v ono hladno zidovje, za zamrežena okna, kjer sameva, ob mislih nanj - njegova Anica. Kaj neki, ali še veruje v njegovo zvestobo - ubožica.

Da bi mogel k njej, vsaj za trenutek in ponese bi ji žarek sreče za ona zamrežena okna.

"Anica, ne jokaj," bi jo pobožal, "Vsaj zavoljo mene ne smeš biti žalostna. Ne boj se, tvoj Janez te čaka. Ne bo ga strla tujina, ne bo ga zvalila v svoje mreže"; in obrisal bi ji solzo, solzo, ki se je utrnila zanj.

"Ah Janez, tako sem srečna", bi dejala, kot tedaj, ko se je vrnil iz onih težkih bojev v Belokranjskih gozdovih. "Saj sem vedela, da se vrneš, tako sem se bala zate".

Spet bi bila srečna oba in čul bi njen zvonki smeh, ki bi otajal celo nemo jetniško zidovje.

Mrzla burja zaveje po grapi in razprši sneženo sipo z vej, da se vsuje na Janeza. Za hip ga zdrami ledeni prah iz teh misli. Še tesneje privije ovratnik, da bi se ubranil mrzle burje in slepo sledi onim pred njim. Pot krene od potoka in

zavije navkreber. Globoko potisne roke v raztrgano vojaško bluzo in njegova misel hiti dalje...

Kranj, Škofja Loka, preko Ljubljane, tja v kočo, kjer ga čaka sključena starka - njegova mati. Čas ji je upognil hrbet in trpljenje ji je zarezalo prezgodnje gube v njena velika lica.

Vidi jo, tam pri peči sedi, pri oni veliki kmečki peči, kjer sta z bratom dobivala prve nauke, kjer se jima je odkrival nov čudoviti svet v pravljicah, katere je pripovedovala stara mati. Tako lepo je bilo nekoč okoli tiste velike tople peči.

"Ah, ti moja fanta, ali se še kdaj povrneš? Ali bom še kdaj doživela Božič tak kot je bil oni zadnji, predno sta odšla?"

"Niko, Janezi!"
Namesto sinov pa ji odgovarja burja, ki zavija okrog oglov.

"Le kje prezebata, lačna, raztrgana? Pa Janezu je še. Gori je nekje na Koroškem. Pravi, da je dobro. Saj ve, samo zato, da bi jo tolažil, zato tako piše."

Ona pa ve, da je lačen, da gara pozno v noč v oni mrzli grapi v kamnolomu. Pa vendar zanj vsaj ve in upa, da se bo nekoč povrnil.

"Toda, kje pa je Niko? -"

Debela solza ji zdrkne po razoranem licu. Štiri leta, štiri dolga leta že ni nikakega glasu o njem. "Ti ubogi moj otrok. Ali ga bom še kdaj videla?" zaihti mati glasno in ni ga, ki bi jo tolažil v tej božični noči, le burja tam zunaj joka z njo.

"Uboga mama", vzdihne Janez polglasno. Koliko takih večerov bo še samevala? Kdaj ji poneseš tisto srečo božične noči, kdaj ji bom obrisal solzo na uvelim licu? — — —

Njegova misel pa hiti nocoj še dalje nad sneženimi vrhovi, preko Grosuplja in Lašč skozi Ribnico v Kočevske gozdove. Nad temnimi smrekami in šumečini bori plava njegova misel in išče skalnata brezna, kjer trohne tisoči, kjer počivajo tudi Nikotove bele kosti. Tam nad skalami za ono jaso, kjer sta takrat, v oni zadnji ofenzivi, ležala z Nikotom v zasedi; tja hiti njegova misel. Morda mu je ravno tu regljala strojnica mrtvaški spev...

"Kako je Niko? Ti je dolgčas v tej divjini? Ne, saj nisi sam, prijatelji so okrog tebe, sto, tisoči trohnijo s teboj."

Sam sem jaz v tujini z kulji tujih kamnov na rokah. Morda bi bilo bolje, da takrat bi legel tu s teboj, da bi bila skupaj še v smrti, kot v bojih in trpljenju, pa nisem mogel, Niko. Kdo naj bi tolažil mamo in Anica, kdo dajal bi ji poguma, kdo

kdo bi jo osrečil? —

Nobenega odgovora ni iz skalnih brézen, le šumeči bo-
ri sklanjajo vrhove v globine...

Monotonni korak okovanih čevljev predrami Janeza iz glo-
bokih misli. Saj so že skoraj doma. Tako hitro se mu zdi danes
da so prišli. Koliko daljša je bila drugikrat pot. —

Globoko doli v grapi še vedno čuje šumenje Milforfskega
potoka. Tam iz vasi pa se zlivajo vanj vabeči glasovi polnočnih
zvonov...

:+++++

Človek

je čudovito sestavljeno bitje, kateremu enakega ni na
zemlji. Žival je samo živo telo, ki nekaj časa bega po svetu
sem in tje, išče hrane, se razmnožuje in konča življenje sama
ali pa pod tujo silo. Človek pa ima dušo v sebi, ki more spoz-
nati in ljubiti Boga, ki more izbirati med dobrim in slabim,
ki po smrti živi srečno ali nesrečno po tem, kakor je pač v
življenju služila Bogu in njegovim zapovedim.

Alban Stolz.

Božična slika

Hilda je slonela na postelji in brala. Čitala je lepo,
mehko zgodbo o usodi dečka-sirote, ki je moral mlad in
nebogljjen v svet za svojim vsakdanjim kruhom. Povest
ji je šla do srca. Pisana je bila tako toplo, da jo je prevzelo
mehko ganotje. Nehote je občutila, da jo stiska nekaj grenkega
v grlu in da ji oči postajajo vlažne.

V sobici, kjer je bivala, je bilo prijetno. Toplota, ki
je prihajala iz male pečice, je blagodejno grela. V desnem ko-
tu sobe je stala mizica, na kateri je Hilda postavila ljubke,
male jaslice. Pred jaslicami je gorela lučka, ki je s svojim
svitom osvetljevala Marijo, ki se je v ljubeznjivem nasmešku
sklanjala čez Novorojenčka.

Sveti večer je bil nocoj. Prvi, ki ga je Hilda obhajala
v tujini. Kako ves drugačen sveti večer je bil od onih, ki jih
je preživljala tam daleč v svoji domovini. Tujina je pač tu-
jina in Hilda je nocoj občutila bridko, da je njena življenjska
pot težka in grenka.

Že ves mesece je mislila na ta večer in se ga hkrati
veselila in bala. V dolgih urah, ko je ležala na svoji postelji
in ni mogla spati, je premišljevala, kako ga bo praznovala. Še
prav včeraj si je tako dobro zamislila ves večer, danes pa, ko
je prišel, ni vedela prav, kaj naj počne. Od gospe si je izpro-
sila dovoljenje, da sme k polnočnici v cerkev, ki je bila skoraj

eno uro oddaljena od hiše, kjer je stanovala. Zakurila si je v sobi in začela čitati knjigo, ki si jo je ravno za ta večer prihranila.

Zdaj je na koncu zgodbe, ki jo je vso prevzela. Prečitela je še zadnje poglavje, zaprla knjigo in globoko vzdihnila. Pogledala je na uro: deset.

Še eno uro torej, je pomislila. Vlegla se je na posteljo in se zamislila. Oči so ji bile uprte v strop, misli pa so ji poletele daleč od tod. Romale so ji preko širnih poljan, begale preko tisočerih brd in gora in se končno ustavile v majhni vasi sredi visokih hribov. Tam je bil njen dom. Tam je živela s svojo materjo in dvema bratoma dolga leta. Vso svojo mladost je preživela tod. Tista lepa, brezskrbna otroška leta so zakopana v tej vasi. Kaj so ji bile takrat vedno zasolzene materino oči, kaj njen od skrbi in dela zgubančen obraz. Živela je pač kot otrok, ki je vesel cvetlic, trat in livad božjega sonca, ki se smeje in joče, kadar se mu zazdi. Lepe urice so bile takrat, a so se tudi iztekle. Hilda se je spomnila tistega dne, ko je stopila pred njo mati in ji povedala, da mora zdaj, ko je dovršila ljudsko šolo, v mesto v meščansko. Naj bo pridna in resna, da je bo vesela ona in oče v nebesih.

Oče! Nanj se je spomnila sama tako redkokdaj. Poznala ga je komaj dobro. Učitelj je bil, a je padel²⁸ prvo leto v vojni. Takrat ji je bilo komaj pet let. Vse od takrat do danes je skrbela za troje dece mati, ki jih je preživljala s svojo majhno pokojnino.

In je šla v šolo. Vsak dan je prehodila dolgo pot iz vasi v mesto in zopet nazaj. Ni ji bila ta pot neprijetna. Hodila je rada in tudi v šoli dobro napredovala. Po štirih letih je končala meščansko šolo s prav dobrim uspehom.

Kam sedaj? Hilda je zavidala svoje sošolke, ki so že prej nanovedovale, da bodo šle na učiteljsko, da bodo gospodične učiteljice. Kako rada bi bila učiteljica! A je natančno vedela, da je ne bo mogla mati dalje študirati s tisto skromno pokojnino. Morala je v prvo službo, ki se ji je nudila. Majhen zaslužek v istem je bil tolik, da sta mogla študirati z njeno podporo in materino pomočjo oba brata.

Takrat ni bila več otrok. Začutila je, da je padlo nanjo breme, ki ga bo morala odslej nositi skupno z materjo. Vzela je voljno to breme in si služila vsakdanji kruh.

Tri leta je hodila vsak dan v urad in bi še, da ni prokrižala to njeno pot smrt gospodarja, ki ji je dajal zaslužka. Znašla se je na cesti. Brez službe je bila ves mesec in ta mesec ji je bila cela večnost. Čakala je službe in obupavala. Mati je hodila še bolj zaskrbljena in prosila službe zanjo v mestu.

Sedaj je tu: vzgojiteljica, sobarica in dekla, vse obenem. Teško ji je bilo ob ločitvi. Ob slovesu je začutila breme, ki si ga je naložila, silno težko. Ko je odhajal vlak, se je naslonila na okno vagona in gorko zajokala. Na postaji je stala mati, zavita v star, že obnošen plašč; ob njej sta stala brata in žalostno zrla na sestro, ki je odhajala v tujino, da se zanje izgoreva... Vse to je prišlo tako nenadoma, da se ni niti prav

zavedla. Šele trdo in težko delo, ki ga ni bila prav nič navajena, jo je streznilo. Postala je resna in molčeča.

Hilda je zamahnila z roko kakor da bi hotela odgnati od sebe težke in žalostne misli. Spomnila se je spet, da je nocoj sveti večer in je pogledala na uro.

"Enajst bo!"

Počasi se je napravila, odprla sobico in stopila na prosto. Nad njo je bilo sprostro čisto nebo. Zvezde so sijale s tistim lepim, svetlim zimskim sijem. Okrog nje je vladala nočna tišina. Električne žarnice so svetila z medlim, skoraj meglenim sijem. Hildi se je zdelo, da ji pomežikujejo. Zavila se je tesnoje v plašč in se napotila po široki ulici proti cerkvi.

Hodila je z umerjenimi koraki. Misli so ji zopet pletele, kakor bele golobice pod rodni krov. Spomnila se je na svete večere, ki jih je preživela v krogu onih, ki jih je ljubila. Lepo je bilo takrat. Še materin vedno zakrbljeni obraz se je ob takih trenutkih zjasnil in prisedla je ponavadi k otrokom. Večer jim je potekel kot minuta. Mobilni so za očeta, peli in govorili. Jaslice in drevesce v kotu so bile njeno delo. Ponosna je bila na to, čeprav je bilo vse tako skromno in majhno. Malo pred polnočjo so se odpravili v cerkev, ki je bila čisto blizu. V srcu vseh se je mogočno glasila tista lepa poslanica angelov: mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!

Bog ve, kako je sedaj doma? Bog ve, kdo je postavil v kot jaslice in božično drevesce?

Hilda je stopala mimo visokih palač z mrkimi, nerazsvetljenimi okni, in ji je bilo težko pri srcu. Iz hotelov in gostiln so prihajali zapoznani gostje, nekateri glasni in pijani, drugi v živahnem in veselem pomenku.

Prišla je do cerkve. Cerkev je bila majhna in čisto natlačena. Duhovnik je bil že pred oltarjem. Zrinila se je v kot in poskušala moliti. Rada bi pomolila za očeta, mater, za brata, a ni šlo. Zmedla se je v začetku očenaša. Misli so ji bile tako daleč...

Zavedla se je šele v trenutku, ko je mašnik povzdignil Novorojenega. Pokleknila je in takrat jo je hipoma prevzelo in pretreslo. Pogledala je na sveto hostijo in vsa njena mlada, nepokvarjena duša je molila Njega, Velikega, Dobrotnega.

Jezušček, daj mojemu očetu večni mir, ohrani mojo mater pri zdravju, skrbi za brata in neni daj moč in silo, da bom zmogla naloženo breme. Jezus, verujem v te, Jezus, upam v te, Jezus, ljubim te nad vse!...

Po maši je odbrzela hitro proti domu. Skoraj tekla je. Malo pred domom pa sta jo zaustavila dva ponočnjaka.

"Oho, kam pa, dekle? Greš z nami!"

Hildo je zazeblo po vsem telesu. Zavpila je in se hotela izviti iz rok pijancev. Ni šlo. Prosila jih je, naj jo pustita pri miru, saj gre domov. Pa sta se zasmejala.

"Domov, dom-ov," se je grdo zahupalo prvemu. "Saj še ni tako kasno, tička, in pri nas je tudi domov".

"Jezus", je zaječala Hilda. Udarila je z vso močjo nesramneža v obraz. Ta je od bolečine zatulil in jo spustil. Ta čas se ji je posrečilo, da se je iztrgala tudi drugemu in stekla proti domu.

proti domu.

"Boš pa drugič, boš pa drugič!" je še čula za soboj pijani glas drugega.

Vsa zasopla se je Hilda zgrudila na svojo posteljo. Srce ji je naglo bilo in dihala je težko. Ko se je umirila, se je slekla, nato prižgala drobno svečko pred malimi jaslicami, zdrsnila na kolena in začela zahvaljevati Njega, Novorojenčka, da jo je rešil zla.

Sredi molitve pa so ji oči postale silno trudne in težke. Glava ji je omahnila na mehko posteljno blazino in Hilda jo kloče zaspala pred Novorojenim.

ooooooooo
oooo

Pri jaslicah

Detece božje,
v hlevcu je mraz,
prišel sem k Tebi
krajšat Ti čas.

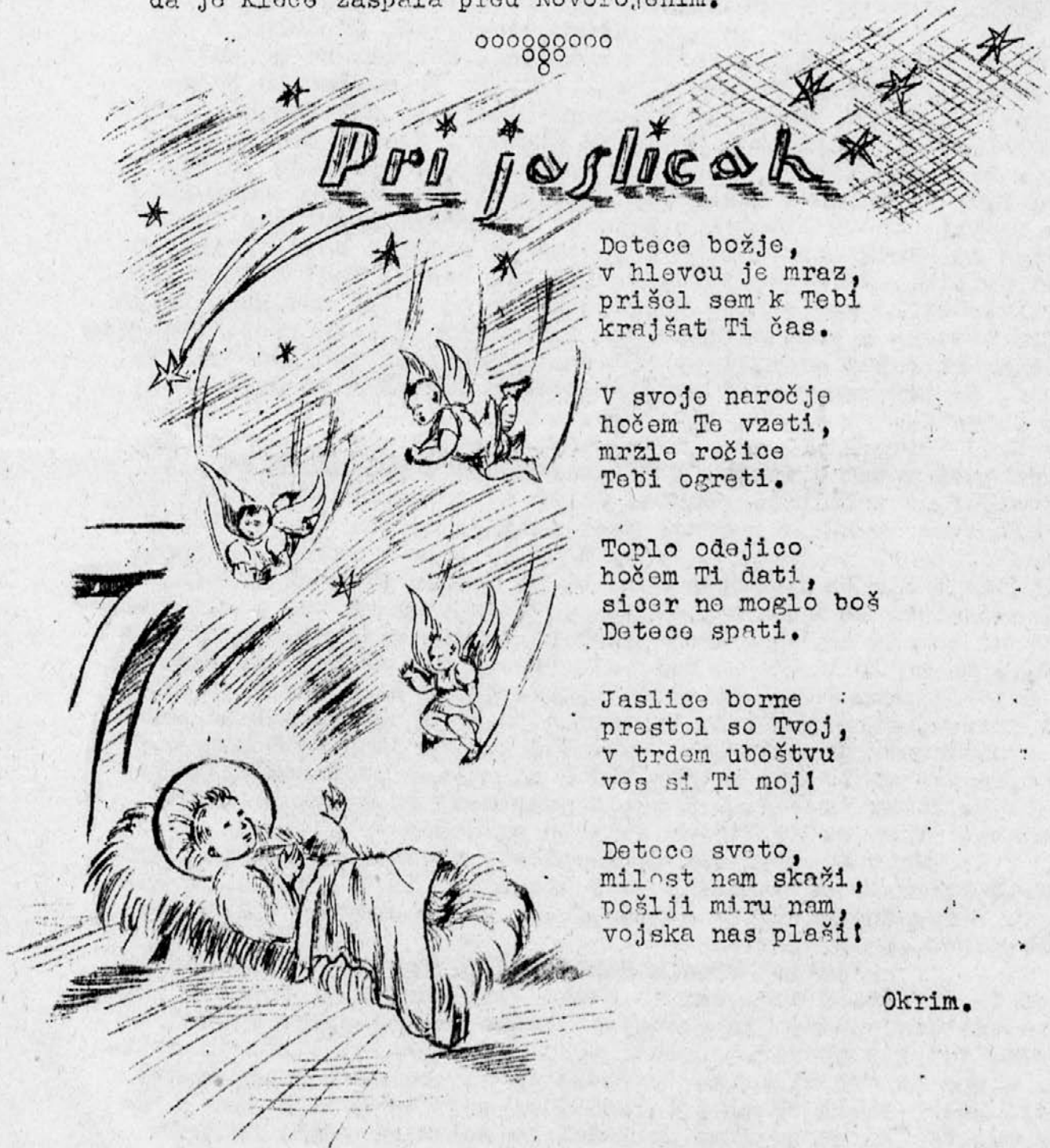
V svoje naročje
hočem Te vzeti,
mrzle ročice
Tebi ogreti.

Toplo odejico
hočem Ti dati,
sicer ne moglo boš
Detece spatí.

Jaslice borne
presto! so Tvoj,
v trdem uboštvu
ves si Ti moj!

Detece sveto,
milost nam skaži,
pošlji miru nam,
vojska nas plaši!

Okrim.

VANJA:

Ciklami

III.

Ciklama krvavi...

na oknu cveto ciklama... Še novo popje poganja. Bohotno se je razcvetela. Jolka je skrbno zaliva... Vsak večer potrke na okno Hinko, njen fant. In dolgo v noč se pogovarjata. Besede nikoli ne utihne. Nabrano so na ustnicah, kakor jagode na rožnem vencu... Jolka je sročna in zadovoljna. In z njo je sročno še troje ljudi. Le dva sta, ki nista zadovoljna tihe ljubozni Jolke in Hinkota. Njegov oče in mati... Spočetka sta bila tudi ona zadovoljna, a pozneje jo oče zvedel, da je Jolka v dekliškem krožku, ki jih vodijo duhovniki. Oče je bil popoln liberalce, zato je te krožke sovražil. "Ako pojdeš od krožka, prav, če pa ne, potem pa nič", je dejal Jolki ob neki priliki. Jolka se je ustrašila teh besed. Tudi Hinkota so bolelo. Čutila sta oba, da prihaja kakor od daleč novihta. Jolka se je zatekla k voditelju krožka in ga vprašala za svet. "Nosročna žena ob takem možu, ko ne boš smela pokazati svojega prapričanja, Ne boš mogla dati svojim otrokom tega, kar so dali tibi oče in mati, pa tudi organizacija... Pomni, kdor očeta ali mater bolj ljubi kakor mene, mene ni vreden", je rekel Gospod. To volja tudi v tem primeru. Stori, kakor veš sama. Želim ti pač najbolje", je zaključil gospod. Jolka se je zaprla vase. Nič več ni bila vesela kakor nekdanj. Tudi mati je opazila njeno bolečino. Jolka ji je povedala vso. Mati je bila v skrbeh. Hinkota je imela v čislih in privoščila bi ga Jolki. Sama ni vedela, kaj naj stori in kako naj svetuje. "Sej potem ne boš mogla hoditi ne sem in ne tja. Tvoja skrb bo morala biti dom in družina"... Jolka je bojevala hud boj. "Pusti vse skupaj pri miru", je dejal Hinko. Jolka je premišljala. Večer za večerom je stala pod križom, prinašala rože in molila: "O, Križeni! Ti veš za mojo ljubezen in za mojo bolečino. Videl si najino ljubezen takrat, ko sva stala pod križom, videl si najino hrepenenje, čisto in lepo. Ti mi svetuj... Rajši zapustim njega, kakor pa da bi zapustila Tobe... Po Tvojem nasvetu se hočem ravnati..."

Milo so zrle oči Odrašenikove na ubogo deklo pod križom. S križa ji je pošiljal svoj blagoslov in tolažbo... Z njo so redovno mežikale zvezde. Jolka si je utrnila solzo, pekočo solzo...

Tako jo je včasih dabil Hinko. Čutil je z njo bolečino in žalost. S pogledom je ošinil ciklamo, ki je bohotno razprla vse svoje popje in postajala vedno temnejše, krvavordeče barve. Votter s planin je pihal vanjo in ji majal liste in cvetje. Hinko je prijel Jolko za roko in ji pogledal v oči, kakor bi ji hotel reči: "Poglej, Jolka! Tako mora cveteti najina ljubezen..." Jolka ga je samo pogledala z solznimi očmi. Molčala sta in drug za drugim odšla v sobo.

Tudi Hinko je postal vedno bolj tih... Izginil je veseli nasmech z njezovega obraza. Na čelu pa se mu je zarozala velika guba. Oče ga je opazoval. Vedel je zakaj... "V nedeljo pridite z Jelko, gromo na ples v sokolski dom", se je skoraj zadržal oče. "Ob dveh bomo čakali. Če ne, bo konec teh ceremonij..." Hinko je prigovarjal Jelki. A Jelka ni mogla ustreči. "V nedeljo popoldne priredijo dekliški krožki iz kolega okraja akademijo. In jaz som načelnica..." Hinko je povsili oči. Zavedal se je, da je pred njim velika odločitev. Tudi Jelka je slutila vse to. "Kakor je božja volja", je dejala...

Bil je poletni dan. Nobenega oblaka ni bilo na nebu. Na telovadišču so se zbirala dekleta iz kolega okrožja. Na sredi je blestel velik križ in pod njim je bil oltar pripravljen za mašo. Na tribuni so sedeli gostje. Maša se je pričela. Duhovnik je po evangoliju spregovoril. "Današnji čas zahteva borbeno in idealno mladino. Mladino, ki bo neustrašeno branila katoliške načela povsod, v javnem in zasebnem življenju... V to ste poklicani tudi vi..." Mirno v vrstah so stala dekleta, v vrstah so stali tudi fantje s prižganimi plamenicami in zastavicami.

Popoldno je bil nastop. Jelka je ponosno korakala na čelu deklet. Dekleta so izvajale vaje po taktu godbe. Plosk je donel od vseh strani. "Dobro sta naredile", je pohvalila dekleta.

V bližnji gostilni so razbijali Sokoli. Bili so že pijani. Mimo gostilne se je razvil spreved. Navdušenih so polni fantje: "Dvignite Orli v sinje višavo..." Sokoli so pridrli na prag. Tudi Hinkota je potegnil oče za soboj. Jelka je korakala pred dekleti. "Ali jo vidiš Hinko", je zavpil oče. "Hudič farški! Nikdar ne bo prestopila našega praga..."

Zvečer je ujel Hinko Jelko pred "Domom". Večer se je spuščal na zemljo, tih kakor samotna gmajna. Meseec je vesljal čez nebo in z močjo lučjo obseval dva mlada človeka. S Krvaveca je zapihal veter ter se pomešal med petje fantov. Le zvon z grobeljske cerkvice je oznanjal večerni Ave. Prosil je blagoslova za svoje farane... Tudi za Jelko in Hinkota. Približala sta se križu. Med cvetjem je visel na lesenem, skoro že črvivem križu Gospod sam... Visel je, kakor nokoč na Golgoti. "Premisli Jelka", je šepnil Hinko... Roki sta kar sami padli druga v drugo. Obstala sta nepremično. Jelki so se prikradle solze v oči. Tudi Hinku je bilo težko. "Pa zbogom!" Ni se mogel posloviti kakor bi se rad. Še je stal in gledal sedaj Jelko, sedaj izmučeni obraz Gospoda... "Hvala Ti, Gospod!" je vzdihnila Jelka. Lučka je zatropetala ob križu in zvon se je izpel. Jelka je trudna, skoro pijana odšla v sobo.

Nepremično se je vztovila k oknu in se zazrla nokam v daljavo. Ustnice so ji trepetale v molitvi... In z njo je strmelo tja v sinje daljavo tiho, rosno okno, na katerem je krvavordeče cvetela ciklama, podbana rani, ki je to uro krvavola v mladem srcu...

Molitev

M a r i j a,
ljuba Ti Gospa,
bela cvetka danes bil bi rad
srodi travnika,
M a r i j a!

M a r i j a!
dobra Ti Gospa,
boli snžoc danes bil bi rad
prav na vrh gora,
M a r i j a!

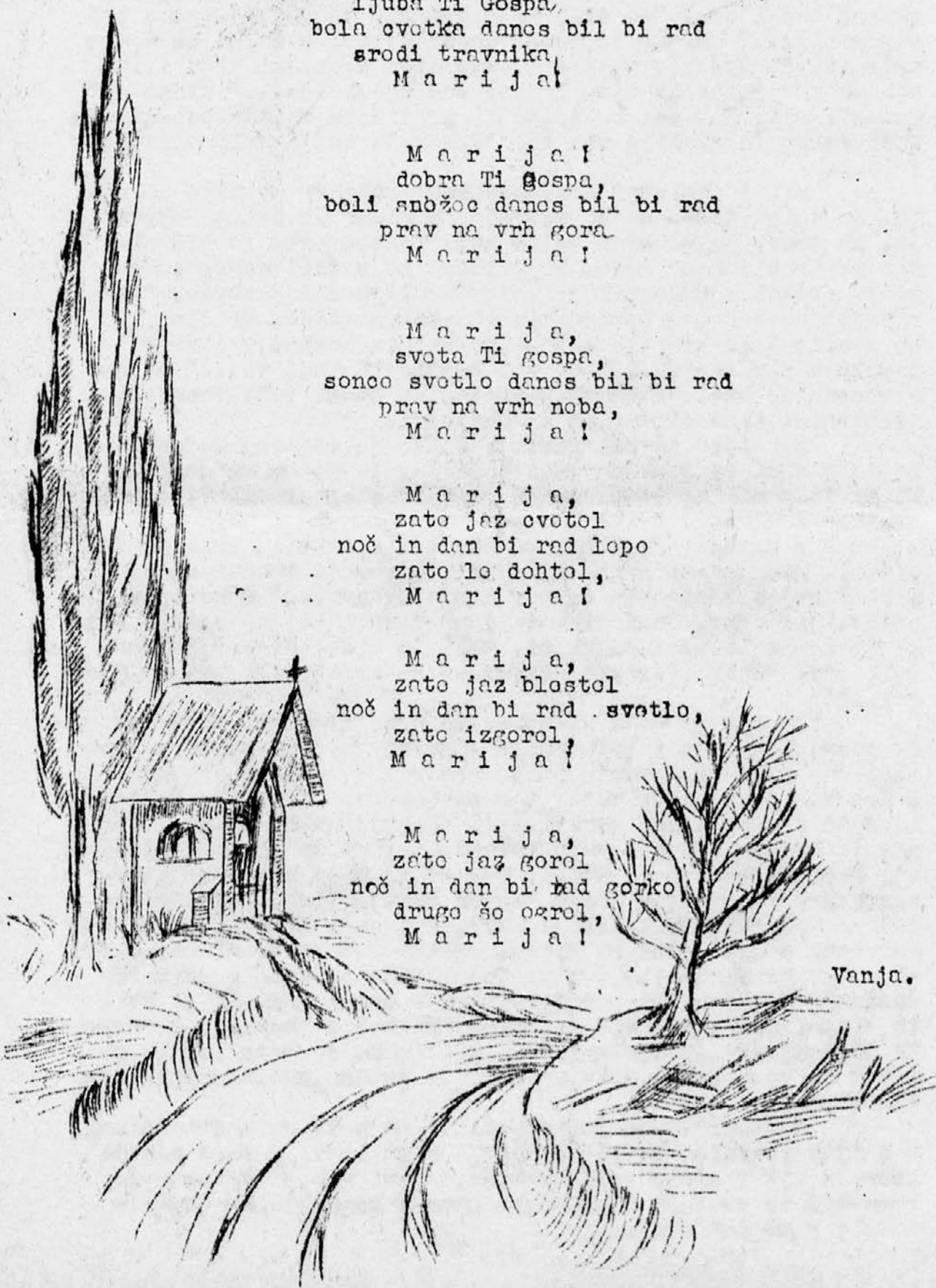
M a r i j a,
svota Ti gospa,
sonce svetlo danes bil bi rad
prav na vrh noba,
M a r i j a!

M a r i j a,
zato jaz cvetol
noč in dan bi rad lepo
zato le dohtol,
M a r i j a!

M a r i j a,
zato jaz blostel
noč in dan bi rad svetlo,
zato izgorel,
M a r i j a!

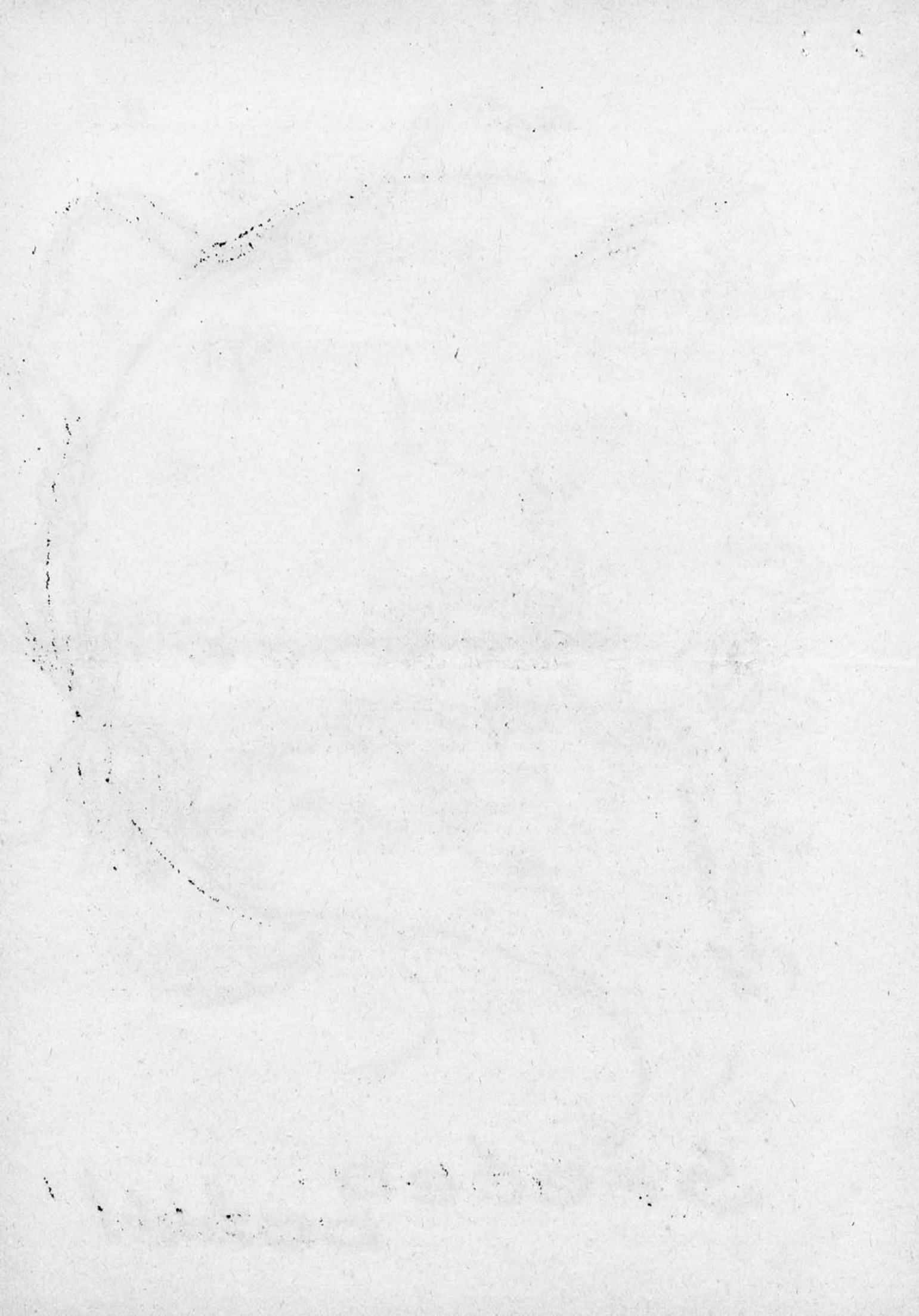
M a r i j a,
zato jaz gorol
noč in dan bi rad gorke,
drugo šo ozrol,
M a r i j a!

Vanja.

Greden
božič!

V NOVO LETO

Novo leto, novi upi,
zopet nova nada sije
iz srca Marije,
ki otroke svoje ljubi.

Z Jezusom vsi v novo leto,
brez strahu in brez bojazni,
saj oblaki neprijazni
zginejo in zmaga Srce sveto!

Okrim.

BOŽIČNO darilo

Eden dni je preteklo odkar so me položili na belo prepletkano posteljo tik ob oknu. Ob vznožju so mi pritrčili listek z mojim imenom. Toda ko sem ga prvič prebral, sem se začudil. Imel sem občutek, kakor da bi me srečal na cesti tujec in mi dejal: "Ti, jez sem tvoj brat! - Ali me poznaš?"... In kakor bi se začudil neznanču, tako sem se začudil imenu - popačenemu imenu - ki so ga napisali na listek in mi rekli, da je moje.

Toda polagoma sem pozabil na to. "So pač tujei! V tujini sem!"... sem si dejal. Tudi na desno nogo, ki sem jo prve dni pestoval, kakor nebogljenega otroka, sem pozabil. Več se nisem zmenil za moža na sosednji postelji, ki je prekladal svoje, na debelo obvezano levico.

- Premišljal sem, kako ga pozdravim, ko pride... Slutil sem, da več ne more biti daleč... Še dan, dva... Ozrl sem se skozi okno. Zunaj je snežilo. Debeli kosmi so plesali mimo okna. Nedaleč v stran je samotarila vitka smreka, malo dalje pa pritlikav borovec... Še dalje je splaval moj pogled. Do temne črte v ozadju. Toda nikjer se ni nič premaknilo.

"Pa saj še ni čas", sem se tolažil in potegnil rjuho čez glavo...

Ne vratih je zaropotalo. Zdrnil sem se. "Nov sotrpin", sem ugotovil... Prinesli so moža. Med črnimi lasmi so se mu bleščale bele nitke. Položili so ga na posteljo na moji levi. In zdelo se mi je, kakor da bi moral nekoga pozdraviti.

"Saj ne more biti!... Še dva dni... In tudi ne bo prišel s takim ropotom... Tiho - skrivnostno bo vstopil v sobe..." sem se skušal pomiriti.

Tako je minil dan. Poln pričakovanja in hrepenenja. Tudi drug dan je bil enak prvemu. Mož na levi se ni zmenil

za nikogar. Molče je buljil v strop. Zdaj pa zdaj je bolesto-
no zastokal. Nisem vedel, a čutil sem, da mož trpi. Ne toliko
na telesu, kot na duši. Ko sem ga včasih opazoval, sem videl na
njegovem obrazu trpke poteze, ki so pričale o dušni boli...
Nato pa sem zopet strmel skozi okno ter opazoval, če ga že
skoraj zagledam. Še ga nisem videl, toda čutil sem ga že nekje
čisto blizu.

"Že gre... Ni več daleč... Jutri... Toda kako ga naj
sprejem? - Doma smo mu vedno pripravili lep sprejem..."

In zopet se je prikradla skozi okno tema. Najprej
siva, nato vedno bolj črna.

Drugo jutro sem ga že na vse zgodaj pričakoval. A
bilo je kakor navadno. Zastonj sem upiral pogled skozi okno.
Vselej, ko je kdo zaropotal pred vrati, sem vztrepetal. Toda
ni ga bilo. Vedno je kdo drug vstopil v sobo. Že je minil
poldan in prišel večer in še ga ni bilo...

"Pa saj je danes njegov dan! Zakaj ne pride?"

Čutil sem kakor pezo, ki tlači - mori... Še nikoli se
nisem čutil tako zapuščenega, kakor takrat...

"O ti mačeha tujina... O domovina!" - Nehote sem za-
mrmral zadnje besede. Mož na levi se je zgenil, kakor bi ga ne-
kaj pišilo. Toda nisem se zmenil zanj. - Čekal sem njega, ki bi
že moral priti... Čekal sem ga in si nisem vedel odgovoriti
zakaj ne pride....

Čas je tekel in ura nekje v zvoniku je bila udarce:
"Deset... enajst... dvanajst..."

Ob zadnjem udarcu pa je zabučalo, kakor bi se utrgal
plaz. Skrivnostno so brneli bronasti udarci v temno noč.

Tedaj pa sem začutil, kakor da bi se me nekdo dotak-
nil. Vztrepetal sem: "Vendar! Tukaj je! Prišel je - Božič...
Pozdravljen..."

Glasno sem ponovil njegovo ime. Ime njega, ki sem ga
že tako težko pričakoval...

Mož na levi se je okrenil. Z žarečimi očmi me je
pogledal. Nato se je počasi dvignil. Ponudil mi je uvelo des-
nico: "Brat...!"

Čutil sem, kako se mu je tresla roka.

"To ti poklanjam v dar", in stisnil mi je roko.

"Hvala ti - brat!", sem mu dejal.

Zunaj pa je zavijala burja in zanašala pesem svete
noči....

-l-n.

"Dete nam je rojeno in Sin nam je dan; na njegovih ramah je vla-
darstvo in imenuje se glasnik velikega sklepa" (Vstopni spev
velike maše na Božič).

Na Božič v kuzino

koro neopaženo so se približali božični prazniki. Vsa Tonetu se je zdelo tako. Od časa do časa je prihajal domov, najrajši v poznih večernih urah, ko ga ni nihče opazil. Nad njim so se zbirali temni oblaki. Slutil je nevihto, kakor jo v vročem poletju slutijo živali, ki se nemirno obnašajo, nevedoč od kod bo prihrumela.

Redkobeseden je bil zadnje čase. Skoraj ga ni bilo več za spoznati. Najraje je bil sam, le tu in tam je privoščil kako besedo očetu in sestri. Sestra ga je v skrbeh opazovala, vedela je, kaj ga tišči. Skušala ga je razvedriti, a le redkokodaj se ji je to posrečilo. Le nečak Petrček, dve in polletni nagajivček, ga je tu in tam pripravil do tega, da se je nasmehnil. Zato pa se je že naslednji trenutek še bolj pooblačilo njegovo čelo. Tudi oče je čutil, da ga ne tiščijo k tlom leta, katerih je imel že nekaj nad šest križev, ampak strašna negotovost. Ta strašna okupacija, ko bi je ne bilo....!

Na božično biljo je bil Tone zopet doma. Ves teden se je zadrževal pri sestri, ki je bila poročena v sosednji vasi. Da bi pa Božiča ne obhajal doma, ne, tega si ni mogel niti predstavljati. "Saj je morda to zadnji", ta misel mu je padla v glavo in ni se je mogel več odkrižati...

"Prav je, da si prišel Tone", se ga je razveselila sestra Rozalka.

"Stliccek, stliccek", se je vrtel okrog njega kratkohlačnik Petrček in mu kazal konjička, katerega mu je prinesel sveti Miklavž, potem pa mu je hitel razlagati, "da imajo v hlevu maloga iceka".

Tone se je skušal raztresti. Pomagal je očetu na skodnju, kjer je bilo trebalo pripraviti krme za praznike. Prinesol je sestri vode za kuhinjo. Petrčku je popravil voziček. Popoldan je postavil v kot jaslice. Naložil je mahu v obliki hribčka, po hribčku pa je razpostavil ovčke in pastirčka. Petrček ga je bistro opazoval ter zvedavo povpraševal, kaj delajo pastirčki, čemu imajo torbice in palice, in zakaj nimajo tudi malega iceka. Polno je bilo vprašanj, ki so se porodilo v glavi zvedavega dečka. Tone je odgovarjal, misli pa so mu venomer uhajale drugam. Zato je preslišal marsikatero dečkovo vprašanje.

"Stlic, zakaj ne odgovaljate?" ga je plašno vprašal mali in ga svetlo pogledal.

Tonetu je bilo težko pri srcu. Vzel je malega v naročje, ga dvignil z svojimi močnimi rokami kvišku in ga spet postavil na tla, da je otrok opotel z nogami in vriskal od veselja. Nato pa ga je hiroma stisnil k sebi pogladil kodrasto glavo.

"Blagor ti, otrok", se je skoraj bolno izvilo iz njegovih ust. Poljubil ga je strastno na čelo, potem pa naglo odšel iz sobe. Plašno je gledal otrok za njim.

Topo je stal na pragu in strmol v daljavo. Na nasprotnem hribu so jo napol v megli videla domača farna cerkev in jag-nedi, ki so jo obkrožali. Ob njej je stala šola, kjer je zajemal prvo učenost, tam blizu je tudi pokopališče, kjer že dolgo vrsto let počiva dobra mati. Ob cerkvi je občinska hiša. Ob sponinu nanjo ga je neprijetno spreletelo. Stisnil je pesti in polglasno nekaj zamrmral.

Zeblo ga je že v noge, a še je stal na pragu in boljčal v nastajajoči mrak, na cesto, ki se vije iz vasi na hrib. Neštetokrat je zadnji čas s strahom pogledoval na njo, kakor da koga pričakuje. Tudi danes se je večkrat plašno ozrl tja dol. Sestra je videla njegov plašni pogled, oče tudi. Spogledali so se.

"Le kaj se bojiš?", je skoraj izdabila iz sebe sestra.

"Žalosten Božič je letos", je vzdihnil oče.

Vas je utonila v zimsko noč. Okna so zažarela v temo. Ivje na drevju se je iskrilo kot drobni biseri v žarkih luči, ki so prodirali iz oken. V vaški kapelici je odzvonilo večerni Ave. Oglasil se je veliki zvon tudi pri fari. Mehko je plaval glas zvonov čez hiše in se izgubljal v daljavi. Druga leta so zvonovi slovesno pritrkovali in oznanjali sveto božično noč. Nocoj pa je mežnar le odzvonil Avemarijo, potem pa zaklenil vrata v cerkev. Nocoj ne bo polnočnice, ker ni nikogar, ki bi jo opravil...

Pri Žagarjevih so takoj po Avemariji pokadili vse prostore in jih poškopili z blagoslovljeno vodo. Najprej v kašti, nato po hlevih, okoli hiše in nazadnje še v veliki sobi. Vonj kadila se je prijetno širil po vseh prostorih. Oče je molil rožni venec in škropil z blagoslovljeno vodo, Tone pa je nosil žerjavico in kadilo.

"Bog nas varuj vsega hudega," je vzdihnil med molitvijo oče. Tonetu, ki je polglasno odgovarjal očetu, so misli uhajale drugam. Skoraj ni mogel verjeti, da je nocoj res sveti večer. Noč božjega miru in sprave, ljubezni in odrešenja... Kam naj gre letos k polnočnici? Še k maši bo moral v sosednjo faro...

"Ki si ga Devica rodila" je glasno molil oče Žagar. Dobele jagode rožnega venca so mu počasi polzele skozi okorne prste. Tone se je sklonil na klop, glavo pa je zaril v dlani in bilo mu je bridko pri sreč. Bridko na sam sveti večer, kakor da bi se vsa bridkost slovenske zemlje in njenih prebivalcev nocoj prelila v njegovo srce...

"Božič, rojstvo Gospodovo", je mislil Tone med molitvijo. "Angeli so peli na prvo sveto noč "Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji". Bilo mu je, kakor da se pogreza v črno temo iz katere ni izhoda.

"Le čemu je tako", mu je vodno znova vztajalo vprašanje. "Le zakaj se ljudje sovražijo med seboj? In zakaj morajo biti majhni stiskani in preganjani od velikih?... Ali se mar Kristus ni učlovečil za vse ljudi, za vse narode... Da, prav najmanjšim in najbolj neznatnim je bila najprej sporočena blagovest o rojstvu Odrešenikovem...."

Trpel je Tone, trpel je sivolasi oče, žalostna je bila tudi sestra Rozalka. Spomnila se je, kako je bilo prejšnja leta, ko je prišel Tone za Božič domov. Vse je obdaril, prazniki so bili en sam velik in topel sončni žarek. Letos pa... Nemci so

zasedli deželo. Tone se je moral umakniti iz mesta domov. Pa še doma rovež nima miru, ker noče zatajiti slovenskega rodu... Na vsako njegovo besedo pazijo, na vsak korak... Najhujši pa je sosed Vrbanjčar. Zaklel se je, da ga ugonobi. Zgrozila se je Rozalka ob misli na dolge vrste talcev, katerih imena so bila skoraj vsak teden na novo nabita na oglasnih deskah. Kaj, če bi morda kdaj brala med njimi tudi bratovo ime...

Razgovor se ni mogel razvneti. Tako žalostnega svetega večera še ni bilo v Žagarjevi hiši nikoli. Vsak zase je predel svoje misli, vsakdo se je bal na glas povedati, kaj ga duši v srcu...

Na božični dan sta odšla Tone in Rozalka v sosednjo župnijo k sveti maši. Oče in Petrček sta ostala doma za varuha.

Tone se je pomešal med fante pod korom. Skušal je biti zbran, a se mu ni posrečilo. "Sveta noč, blažena noč", je donelo s kora. Sopran Kužnikove Manca se je ločil od vseh drugih. Tone ni pel, kakor so peli drugi. Ni mogel. Strmel je proti oltarju, kjer je kakor v megli videl tujega duhovnika v svilenem ornatu. "Udaril bom pastirja in razkropilo se bodo ovce", je pomislil ob spoznanju, kaj so bili ljudstvu domači duhovniki. Duhovnik ni prebral niti evangelijskega, tistega lepega, srce božajočega, katerega je znal Tone kar na pamet: "Tiste dni je izšlo povelje od cesarja Avgusta, da se popiše ves svet.... Še je tudi Jožef iz Galileje, v Judejo, v Davidovo mesto, ki se imenuje Betlehem... Ko sta bila tam, se ji je dopolnil čas poroda. In je povila sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jasli, ker zanj ni bilo prostora v prenočišču..." Pa čemu bi ga bral", se je Tone skoro razjezil. "Saj po hemško nihče ne razume, slovensko brati pa ne zna in niti ne sme..."

Po maši je počakal Kužnikovo Manca. Zardela je, ko jo je voščil "vesele in blagoslovljene božične praznike".

"Da bi bili veseli, skoro ne verjamem", je v zadregi odgovorila Manca. Hotela je še nekaj reči, pa ji je beseda kar zastala.

Tone jo to opazil. "Nekaj si hotela reči, Manca"...

Manca se je zmedla. V zadregi si je popravila naglavno ruto, nato pa poltiho dejala: "Tone, prosim te, pazi se!"

"Kaj hočeš s tem reči"? je bil Tone sedaj radoveden.

"Ali še ne veš nič? Pojdi, povem ti med potjo".

Ko sta bila že izven gruče, je Manca dejala: "Tone, Vrbanjčar te sovraži. Prav danes sem na poti k maši mimogrede ušla, da te misli ovaditi,..."

"Ovaditi? Podla duša!" je siknil Tone in pobledel.

"Da, ovaditi te hoče, da si ti eden od vodilnih, ki šuntajo proti Nemcem. Če nima dokazov, se bo zlagal. Tone, prosim te, umakni se, zboži, ne čakaj doma", je skoro jokaje prosila Manca.

Rozalka ju je došla. Redkobosedni so šli skupaj in se ob križišču, pred znamenjem, močili.

Kosilo ni teknilo nikomur, dasi si je Rozalka potrudila, da je dala najboljšo na mizo. Tonetu so zvenelo po ušesih Maničine besede: "Vrbanjčar te misli ovaditi..."

Prekinil je molk. "Oče, Rozalka, odti moram. Nevarnost mi preti. Vrbanjčar me bo ovadil".

Oče in Rozalka sta se zdrznila. Še Petrček je plašno glodal vso tri. Ni mu šlo v glavo, da se stric Tone tako čemer-no drži.

"Slutila sem, da bo kaj takega. Vsega je zmožen", je žalostno in z solzami v očeh odvrnila sestra.

"Prodana duša!" je oče trdo postavil pest na mizo, da so žlice in krožniki poskočili.

"Kam hočeš", je vprašala sestra.

"Kam? Ko bi vedeli! V gozd, ali pa čez mejo v Ljubljano",

"Ne v gozd, čez mejo pojdi", je prosoče ddejala Rozalka. Morda ti bo Zorkov komi Jože, ki ima ob moji sorodnike, kako svetoval."

"Bom videl", je odvrnil Tone ter kmalu po kosilu odšel v vas k Jožetu.

Oče in Rozalka sta sedela vse popoldne v sobi v skrbah za Toneta. Rozalka je jokala, da jo je Petrček tolažil: "Ne jokaj mama, Petček te ima lad..."

Protiv večeru se je Tone vrnil. Kratko je povedal očetu svojo odločitev. "Pojdem v Ljubljano že jutri zjutraj".

"Moj Bog, zakaj je moglo tako priti", je vzdihnila sestra in kot lešniki debelo solze so ji zdrknile po licu. Oče jo nemo obsedel in se zazrl v bogkot kot k jaslicam. Usta so mu drhtela; Rad bi zakričal, da bi dal duška svoji bolečini, a ni mogel...

Tone je vzel nahrbtnik in kovček ter pričel zlagati obleko in perilo. Vsakega nekaj, za prvo silo. Petrček se je motal okrog strička. Hotel je vedeti, kam bo šel stric Tone.

"Daleč, zelo daleč", mu je tiho odvrnil Tone.

"Plideš, kmalu plides nazaj, stlic?" je bil mali razveden.

"Ne vem, Petrček, - morda kmalu, morda pa ..." Stavka ni končal. Zakaj bi begal otroško dušo...

Na Štefanovo se je odpravil Tone. Nihče ni vedel zato razen očeta, Rozalko, Petrčka in Manco. Niti pri sestri v soseščini župniji se ni mogel več oglasiti.

"Oče, z bogom! Moram iti!" Segel je očetu v žuljavo roko.

"Pa srečno hodi! Mogoče se ne bova več videla", je zemolke odgovoril oče ter stisnil sinu desnico. V očeh se mu je zamaglilo, utrnila se mu je svetla solza in zdrknila na sinovo roko.

Tudi Rozalka je zaplakala: "Tone, kaj bo z nami"...

"Kakor Bog hoče", je s težavo odvrnil brat.

"Oče bodo poizvedovali za menoj, recite, da sem odšel iskat službe v - Graz..."

Oče je pomočil palec v kropilček ob vratih, stegnil je roko in pokrižal sina na čelu: "V imenu Očeta in Sina in svetega Duha..." Glas se mu je tresel.

Tone je sklonil glavo. V grlu ga je dušilo. Ni mogel voč pronesiti. Videl je očetovo solzo, videl je tudi blede obraz Rozalkin.

Petrček se je zbudil in začudeno ter napol zaspano pogledal okrog sebe: "Stlio, glem s teboj", in že je plezal iz postelje.

"Danes no, Petrček, drugič! Priden bodi!" ga je pobožal po kodrasti glavici ter naglo prijel za kovček.

"Pa zbogom!"

"Zbogom! Srečno hodi!" sta zaklicala oče in sestra za odhajajočim.

Sneg je zaškripal pod njegovimi nogami, ko je odhajal Tone od doma na tuje, da se izogne nesreči.

Petelini so že polj jutranjo pesem, ko je šel skozi še spečo vas. Pri križu ga je počakala Manca. Ni bilo mnogo časa, zato je bilo slovo kratko.

"Ostani mi zvesta Manca!"

"In ti Tone, misli pogosto na mene!"

Še on stisk roke, še on poljub za slovo, in Tone je je odšel. Manca je še stala in zrla za njim. Priporočala ga je angelu varuhu, da ga varuje na poti in ga nekoč spet pripelje nazaj, kakor je svoje dni pripeljal mladega Tobija...

Drugi dan je Gestapo prišla po Toneta. Ovadil ga je Vrbanjčar. Toneta niso več našli doma. Preiskali in prevrgli so vse. Velike sitnosti sta imela oče Žagar in Rozalka, tofa bila sta zadovoljna, Tone je bil vendar le rešen...

Leta so minila in vojska tudi. Oče Žagar ni dočakal sinove vrnitve. Novi "osvoboditelji" so mu prav za Božič vzeli življenje.

Tone pa : še danes v tujini hrepeni po toplom domačem krovu, rad bi, da bi zopet slišal z domačega kora glas Kužnikove Mance, rad bi bil zopet doma v krogu svojih dragih.

Sliši Manco ko poje, v duhu jo vidi in sliši in z njo vred poje tudi on:

"Angelsko petje se sliši v višavi,

Glorija, slava, Bogu se glasi"...

Boris.

Zaveden katoličan

Ob času proganjanja katoličanov v Indiji, so proganjaleci privlekli pred mandarina 17 letnega Indijanca. Mandarin mu je ponujal srebro, če pohodi križ. "Kaj srebro, to je premalo", je dejal Indijanec. "Dam ti zlato", je dejal mandarin. "Tudi to je premalo, je odvrnil 17 letni. "Koliko pa torej hočeš?" Indijanec pa je dejal: "Daj mi toliko zlata, da si bom z njim lahko kupil drugo dušo.". Mandarin ga je dal umoriti.

"VESELITE SE, NEBESA IN RADUJ SE ZEMLJA, PRED OBLIČJEM GOSPODOVIM: ZAKAJ PRIŠEL JE". (Darov. spov pri polnočnici).

*To in o * * **

Porast katoličanstva v južni Angliji. - Po poročilu nadškofa iz Menovin (Vales), se je število katolikov v 170 letih zvišalo od 750 z 9 duhovniki na 10.000 laikov s 300 duhovniki. V zadnjih 25 letih se je število katoličanov podvojilo.

V Romuniji so komunisti prepovedali boksarski šport, češ da je to kapitalistična surovost.

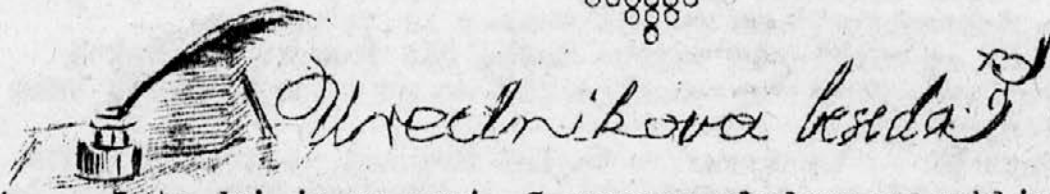
Kaj žrtvujejo francoski katoličani za verske šole? Francoski katoličani morajo prispevati v proračun za šolstvo 13 milijard 750 milijonov frankov za svoje šole. Po najnovejši statistiki obiskuje verske šole 1,500.000 in državne šole pa 4,600.000 učencev. Tako prispevajo francoski katoličani znatno vsoto za svoje šole in vzdržujejo povrh tega z davki še državne šole.

ooooooooo
oooo

P R A V A O B R A M B A

proti boljševizmu je: Mnogo moliti (zlasti molitev rožnega venca), apostolat dobrega vzgleda in pravega krščanskega življenja, posebno pri inteligenci, apostolat krščanskega tiska.

ooooooooo
oooo

Leto dni je za nami. S ponosom gledamo na zaključeni letnik. Vzdržali smo vkljub mnogim težavam. Skušali smo biti krogu mladine glasnik velikih idej: Mati, domovina, Bog.

Zahvaljujemo se vsem številnim prijateljem in sodelavcem, njim, ki so še v taborišču, pa tudi njim, ki so že odšli v Kanado, Brazilijo ali pa v Argentino. Zahvaljujemo pa se tudi končno onim, ki so nam "iz prijaznosti" meteli polena pod noge in skušali onemogočiti branje lista delu mladine. Tudi ti so po svoje pripomogli, da smo vzdržali do konca. Utrdili so nas v prepričanju, da je naša pot pravilna.

Svesti si smo, da seme, ki je bilo vrženo, ni padlo na skalo in med trnje, ampak bo vzkliko in sad rodilo v Kanadi, v Argentini, povsod, kamor se je razkropila naša begunska kri. Upajmo pa, da enkrat tudi doma, na svobodnih slovenskih tleh.

Vsem prijateljem, čitateljem, sodelavcem v taboriščih ali izven njih želi urednik milosti polne in zadovoljne božične praznike. Božje Dete naj vse blagoslovi in jim izpolni vse želje. Prav tako želi urednik vsem srečnejšo novo leto 1949.

Ta številka je zadnja. Tiskana je kot rokopis. Stane 2 šil.

